

УДК 796.06:061.2

DOI <https://doi.org/10.24195/olympicus/2025-1.8>**Гусаров Вадим Володимирович**аспірант кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту
Національний університет фізичного виховання і спорту України**ORCID ID:** 0009-0009-4921-8450**Стасюк Артем Олександрович**аспірант кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту
Національний університет фізичного виховання і спорту України**ORCID ID:** 0009-0002-3453-6404

КЛУБ ЯК ОДИН З БАЗОВИХ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ СПОРТИВНОЇ СИСТЕМИ

У статті розглянуто спортивний клуб як один з основних структурних елементів у системі спорту. Метою статті визначено аналіз діяльності спортивного клубу, його функцій, структури та особливостей функціонування. Визначено головні завдання, зокрема вивчення організаційної структури, аналіз ролі спортивних клубів та значення в суспільстві, характеристика основних завдань спортивних клубів та проблем, з якими вони стикаються. Результати дослідження спрямовані на вивчення поняття «спортивний клуб». Окрім того, розглянуто основні організаційні форми спортивних клубів в Україні та виокремлено основні функції спортивних клубів, серед яких виховна, суспільна, тренувальна та інші. Ключовими завданнями спортивних клубів у статті визначено: надання спортивних послуг; популяризація видів спорту; створення секцій, команд; проведення інформаційно-просвітницької роботи; організація змагань та інших спортивних заходів. Визначено, що спортивні клуби створюють, пропонують та надають різноманітні фізкультурно-спортивні послуги, зокрема: фізкультурно-виховні, фізкультурно-оздоровчі, спортивно-видовищні, спортивно-тренувальні. Також у статті стисло розглянуто класифікацію спортивних клубів за певними критеріями. Окрім того, проаналізовано основні умови, які впливають на їх успішну діяльність. Головними з них виокремлено наявність компетентного керівництва, кваліфікованих кадрів, застосування сучасного обладнання. Успішне функціонування клубів значною мірою залежить від організаційної структури та принципів управління. У процесі дослідження встановлено основні аспекти, які визначають роль спортивного клубу в системі спорту. Водночас схарактеризовано основні принципи, на які спираються спортивні клуби у своїй діяльності. Окрім цього, у статті розглянуто основні проблеми, здатні гальмувати діяльність спортивних клубів та впливати на ефективність їх функціонування.

Ключові слова: спорт, фізична культура, спортивна діяльність, спортивні клуби, клубна система, спортивні заходи у сфері фізичної культури і спорту.

Вступ. Ключову роль у розвитку фізичної культури і спорту на місцевому та національному рівнях відіграє спортивний клуб. Це не просто осередок спортивної діяльності, а важливий соціальний інститут, що сприяє зміцненню здоров'я населення, популяризації здорового способу життя та формуванню спортивних традицій. Як осередок фізичної культури та спорту, спортивний клуб не лише сприяє розвитку фізичних можливостей своїх учасників, а й виконує важливу соціальну функцію, допомагаючи формувати здоровий спосіб життя, залучати громадськість до регулярних занять спортом та сприяти підтримці морального й фізичного здоров'я населення. Завдяки спортивним клубам здійснюється підготовка спортсменів до змагань, організація тренувальних процесів та розвиток спортивних інфраструктур.

Своєю чергою, дослідження, пов'язані зі спортивними клубами, охоплюють широкий спектр тем та напрямів. Фізкультурно-спортивні клуби (ФСК) та їх об'єднання досліджували В. В. Цибульська, Г. В. Безверхня [14]. Організацію діяльності спортивних клубів (на

прикладі футболу) вивчала Є. В. Костенко [8]. Роль у здійсненні фізичного виховання спортивних клубів досліджував К. В. Лопаткін [10]. О. М. Павленко розглядав клубну форму організації занять у розвитку студентського спорту [15]. Систему функціонування професійних футбольних клубів аналізували С. В. Волік та В. В. Мулик [4]. Основні напрями діяльності спортивних клубів щодо залучення населення до рухової активності досліджувала Н. М. Шмаренкова [18].

Ураховуючи, що спортивні клуби є осередками, які створюють умови для залучення населення до фізичної активності, організації змагань і популяризації здорового способу життя, у статті досліджується їх роль як ключового елемента спортивної системи, що відіграє важливу роль у розвитку спорту.

Мета та завдання. Метою статі є аналіз такого базового структурного елемента спортивної системи, як спортивний клуб, вивчення його функцій, структури, організації та особливостей функціонування. У контексті дослідження виявлено також вплив спортивних клубів на спорт у державі та досліджено його взаємодію з іншими елементами спортивної системи. Окрім того, метою дослідження є визначення факторів, які впливають на ефективність діяльності спортивних клубів та виявлення їх ролі в популяризації фізичної культури та розвитку спортивних кадрів на різних рівнях.

Завдання статті передбачають дослідження основних функцій спортивного клубу як важливого елемента спортивної системи; визначення ролі спортивних клубів у спортивній системі; вивчення ролі спортивних клубів у популяризації спорту серед молоді, підготовці спортсменів високого рівня та розвитку спортивної інфраструктури; оцінення основних викликів, з якими стикаються спортивні клуби; визначення можливих шляхів подолання цих проблем.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано такі методи: вивчення наукових публікацій, звітів, статей, нормативно-правових актів, що регламентують діяльність спортивних клубів; аналіз, синтез і узагальнення.

Результати дослідження. Ефективним засобом фізичної культури є спорт, який чинить стимулювальний вплив на різні верстви населення і має вагоме міжнародне значення. Спорт має також велике значення в культурному, педагогічному та естетичному контекстах. А деякі види спорту взагалі не є безпосередніми засобами фізичного виховання або мають лише опосередковане стосуються його. Водночас фізичне виховання не може бути обмежене тільки спортом, як і спорт не варто розглядати як універсальний засіб фізичного виховання, оскільки він накладає серйозні вимоги до фізичних можливостей організму, з урахуванням віку, стану здоров'я та рівня підготовки людей.

Згідно з даними літературних джерел, у сучасному світі близько 4,5 мільярда осіб активно залучені до міжнародного спортивного руху. Україна не є винятком: 13% громадян нашої країни регулярно займаються спортом, і ця цифра продовжує зростати [8]. Такі тенденції сприяють відкриттю нових спортивних секцій, клубів, гуртків та інших організацій [5; 16; 17].

Термін «клуб» означає добровільне об'єднання людей для спільної діяльності, що має суспільну та особисту цінність й орієнтоване на досягнення загальних цілей та інтересів, як-от політичні, наукові, творчі, спортивні тощо [12]. Експерти у сфері фізичної культури і спорту визначають поняття «спортивний клуб» так:

1. Спортивний клуб – це «структура, що здійснює фізкультурно-спортивну діяльність серед населення, організовує спортивні заходи та забезпечує участь спортивних команд й окремих спортсменів у різноманітних змаганнях» [2].

2. Спортивний клуб – це «основна одиниця, що об'єднує громадян, які прагнуть разом займатися фізичною культурою, спортом та туризмом» [3].

3. Спортивний клуб – це «організаційна одиниця, яка провадить самостійну діяльність, будучи суб'єктом економічних відносин» [11].

Згідно із Законом України «Про фізичну культуру і спорт», спортивний клуб «є закладом фізичної культури і спорту, який забезпечує розвиток визначених напрямів фізичної культури і спорту, видів спорту, здійснює фізкультурно-оздоровчу та/або спортивну

діяльність, надає фізкультурно-спортивні послуги» [7]. Окрім того, цей закон передбачає, що спортивні клуби в Україні діють на підставі статуту (положення) й підлягають реєстрації відповідно до встановлених правил. Засновниками клубів можуть бути як фізичні, так і юридичні особи.

Спортивний клуб є первинною ланкою організаційної системи спорту, де проводиться навчально-тренувальна робота та різноманітні фізкультурно-оздоровчі заняття для людей різних соціальних і демографічних груп.

Згідно з дослідженнями І. В. Аніканова, в Україні можна виокремити чотири основні організаційні форми діяльності спортивних клубів: професійні спортивні клуби, відомчі клуби, фізкультурно-спортивні товариства та приватні спортивні клуби [2].

Спортивні клуби виконують низку важливих функцій, спрямованих на розвиток фізичної культури, спорту та здорового способу життя. Основні функції спортивних клубів [15]:

- виховна – сприяє розвитку моральних й етичних якостей, формує позитивне ставлення до здорового способу життя та фізичної активності;
- тренувальна – полягає в організації та проведенні тренування для своїх членів з метою покращення фізичної підготовленості, розвитку технічних та тактичних навичок;
- організаційна – полягає в організації спортивних заходів, тренування, змагань та інших заходів для популяризації спорту серед членів клубу та широкої аудиторії.
- суспільна – полягає у їх внеску в розвиток суспільства, покращення якості життя людей та формування здорового соціального середовища.

Вивчення спеціалізованих джерел дало змогу визначити ключові завдання спортивних клубів [15]:

- надання громадянам послуг у сфері фізичної культури і спорту, організації спортивно-видовищних заходів;
- пропаганда видів спорту, якими можна займатися в спортивному клубі;
- залучення висококваліфікованих фахівців для проведення тренувальних занять;
- створення спортивно-аматорських об'єднань з фізкультури та спорту;
- підготовка та реалізація фізкультурно-спортивних подій;
- проведення інформаційно-просвітницької роботи з питань фізичної культури та спорту;
- організація змагань та конкурсів як усередині клубу, так й у співпраці з іншими спортивними клубами для підвищення мотивації та інтересу учасників [2; 9].

Спортивні клуби створюють, пропонують і надають різноманітні послуги, зокрема: фізкультурно-виховні, фізкультурно-оздоровчі, спортивно-видовищні, спортивно-тренувальні [2].

Спортивні клуби можна класифікувати за різними критеріями: контингентом учасників; цілями та їх кількістю; вибраними видами спорту і фізичної активності; масштабом діяльності; формою власності та прибутковістю. Залежно від контингенту виокремлюють клуби для працівників підприємств, компаній та фірм, студентів закладів вищої освіти, шкільні, дитячо-юнацькі клуби, а також аматорські та професійні спортивні об'єднання, територіальні клуби (за місцем проживання або в парках), фітнес-клуби, фізкультурно-спортивні організації для осіб з інвалідністю, лікувально-оздоровчі клуби при поліклініках та санаторіях тощо. Залежно від спектра наданих послуг клуби можуть бути комплексними, фізкультурно-оздоровчими або спеціалізованими (за окремими видами спорту чи їх комбінацією). З погляду організаційної форми клуби бувають приватними, колективними (створеними на основі об'єднань громадян), комунальними або державними, а за формою господарської діяльності – комерційними чи некомерційними [12].

У роботі Є. В. Костенко зазначено низку умов для успішної діяльності спортивних клубів [8]:

- компетентне керівництво;
- наявність кваліфікованих спеціалістів;
- наявність необхідних умов для тих, хто займається спортом можливості перевірити їхній рівень фізичної підготовки;

- застосування сучасних комп'ютерних технологій;
- створення гнучких програм, які враховують особливості кожного, хто займається спортом.

Успішне функціонування клубної системи спорту значною мірою залежить від організаційної структури та принципів управління. Позитивний досвід в організації та управлінні найбільше зібрано в командних ігрових видах професійного спорту, як-от футбол.

Наступною ланкою в ієрархії є спортивні федерації – громадські об'єднання, що ведуть фізкультурно-спортивну діяльність. У назві спортивної федерації вказується вид спорту, розвитку якого вона сприяє. Спортивні федерації можуть мати статус всеукраїнського або місцевого рівня. Федерації часто координують діяльність клубів, організовують змагання між ними, сприяють пошуку, розробці та впровадженню найкращих практик навчання, тестування та оцінки тощо [7]. Федерація в клубній системі є об'єднанням клубів, тому вона зацікавлена в їх створенні та успішному функціонуванні. Кожен може створити футбольний клуб, але в Україні зазвичай це роблять тренери, колишні професійні футболісти або люди, які мають досвід у цій сфері та бажають сприяти розвитку футболу.

Клуб (на прикладі футболу) допомагає формувати та підтримувати інфраструктуру для проведення навчально-тренувальної роботи, змагань й оздоровчих програм. Роль клубів у спортивній системі можна схарактеризувати кількома основними аспектами:

1. Спортивні клуби відповідають за організацію тренувальних процесів, участь у змаганнях і координацію спортсменів різних рівнів — від аматорів до професіоналів. Вони також є основними організаторами внутрішніх турнірів, змагань та інших спортивних заходів.

2. Клуби створюють необхідні умови для тренувань та змагань, надаючи доступ до спортивних майданчиків, тренажерних залів, медичних кабінетів, а також залучаючи кваліфікованих тренерів, фізіотерапевтів й інших фахівців.

3. Вони створюють мотиваційну атмосферу для досягнення високих спортивних результатів, популяризуючи активний та здоровий спосіб життя, формують спортивну культуру.

4. Спортивні клуби активно працюють з різними категоріями населення, організовуючи змагання та тренування для дітей, молоді, дорослих і людей похилого віку. Вони можуть бути платформою для соціальної адаптації осіб з інвалідністю чи людей, які потребують реабілітації.

5. Професійні спортивні клуби відіграють ключову роль у розвитку окремих видів спорту на високому рівні. Вони відповідають за формування команд, виявлення та розвиток спортивних талантів, а також реалізацію стратегій участі в змаганнях на міжнародних майданчиках.

6. Спортивні клуби також важливі в економічному контексті, оскільки вони можуть залучати фінансування через спонсорів, продаж квитків на матчі, рекламу та інші джерела доходу. Крім того, їх роль полягає у створенні робочих місць у спортивній галузі.

Одним із важливих напрямів діяльності спортивних клубів є залучення волонтерів, що сприяє розвитку зв'язків з громадськістю, вирішенню соціальних проблем спортсменів, позакомерційним відносинам та формуванню колективу однодумців.

Успішна діяльність спортивних клубів залежить від розвитку змагального спорту серед дітей та молоді, що слугує не тільки для покращення майстерності, а й для виховання. Важливо також залучати різні верстви населення, які не орієнтовані на змагання, до занять спортом як хобі. Крім того, необхідно залучати тренерів, визначати нові потреби та забезпечувати економічну стабільність клубів через платні послуги.

Діяльність спортивних клубів орієнтована на формування в населення потреби в зміцненні здоров'я засобами фізичної культури і спорту. Також спортклуби спрямовують зусилля на залучення якнайбільше молоді, працівників до систематичних занять фізичною культурою та спортом. Одним з видів послуг спортивних клубів є надання фізкультурно-оздоровчих послуг, а також організація і проведення різних заходів спортивного та фізкультурно-оздоровчого характерів. Окрім того, важливо зазначити, що діяльність спортивних клубів є особливою системою виховання та соціалізації в межах цілісного педагогічного процесу. Таке виховання можливе за умов наявності конкретних прикладів дотримання здорового способу життя.

На ефективність спортивних клубів та їх роль у популяризації фізичної культури й розвитку спортивних кадрів на різних рівнях впливає кваліфікація тренерів та інструкторів. Не менш важливі фінансові ресурси, які надходять до спортивного клубу через державні надходження або з міських бюджетів, спонсорство, членські внески та платні послуги.

Спортивні клуби формують цілу клубну систему. Основними принципами клубної системи є:

- клуби функціонують на принципах самоуправління, а участь у них добровільна;
- клуби є основою всієї системи;
- система будується від основи до верхівки;
- структура ухвалення рішень на демократичних засадах – члени клубу, згідно зі статутом, мають рівні можливості впливати на ухвалення рішень щодо діяльності клубу, як безпосередньо, так і через представників [1].

Кількість осіб, які займаються в дитячо-юнацьких спортивних школах (далі – ДЮСШ) та спортивних клубах, змінюється із часом залежно від багатьох факторів, як-от соціально-економічна ситуація, популярність певних видів спорту, державна підтримка спорту та розвиток спортивної інфраструктури. В Україні та інших країнах цей показник часто відображається в офіційних статистичних звітах. У 2022 роках в Україні в ДЮСШ займалося 434 268 осіб, а в спортивних клубах – 432 844 осіб. Станом на 2023 рік у ДЮСШ займалася 339 971 особа, а в спортивних клубах 321 955 осіб [12]. Зменшення кількості осіб, що займаються в ДЮСШ і спортивних клубах, у 2023 році, порівняно з 2022-м, імовірно, є наслідком впливу надзвичайних обставин, як-от війна, економічна нестабільність та зміна пріоритетів у суспільстві. Ці фактори впливали на спортивну активність, хоча після закінчення війни та відновлення країни можна очікувати відновлення інтересу до спорту та відновлення спортивних закладів.

На діяльності спортивних клубів впливають зовнішні та внутрішні чинники. До перших належить система фінансування, умови організації, соціальні умови, а також правове й нормативне регулювання. До внутрішніх чинників зараховують фінансові можливості, кваліфікацію тренерського складу, рівень кваліфікації керівного складу.

Проте сьогодні спортивні клуби стикаються з низкою проблем у процесі своєї діяльності. Це насамперед труднощі з фінансуванням, управлінські проблеми. Потреба в постійному вдосконаленні своїх послуг, щоб утримати конкурентну перевагу. Не менш важливою є проблема, пов'язана із залученням висококваліфікованих тренерів, інструкторів та інших фахівців, які можуть забезпечити якісну підготовку спортсменів й організацію тренувальних процесів.

Висновки. Спортивний клуб є ефективною формою організації для надання послуг у сфері фізичної культури і спорту. Він забезпечує практичне втілення стратегії розвитку спорту до 2028 року, сприяє підготовці спортсменів, організації змагань і реалізації спортивних програм на різних рівнях. Це соціальний осередок, що сприяє розвитку фізкультурно-оздоровчих послуг, підготовці спортсменів на різних рівнях, а також організації змагань і спортивних заходів, стимулюючи фізичну активність серед широких верств населення. Тому в статті розглянуто основні особливості функціонування спортивного клубу, його завдання, функції. Здійснено стислий огляд класифікації спортивних клубів за критеріями. Також розглянуто принципи, на які спираються спортивні клуби у своїй діяльності. Проте діяльність спортклубів ускладнює низку проблем, які потребують ефективних рішень.

Література:

1. Аніканов І. В., Долинський Б. Т., Дразіна Є. В., Погорелова О. О. Сучасні тенденції оптимізації діяльності спортивних клубів. *Olympicus*. 2023. (3). С. 3–8.
2. Аніканов І. В., Кокотєєва А. С., Небож І. В. Системний аналіз організаційно-правових форм діяльності спортивних клубів. *Фізичне виховання та спорт*. 2023. № 3. С. 32–37.

3. Войнолович А. В. Менеджмент спортивного клубу в сучасних умовах ринкових відносин (на матеріалах клубу «Київ-баскет»). Київ : НУФВСУ, 2022. 99 с. DOI <https://doi.org/10.24195/olympicus/2023-3.1>.
4. Волік, С. В., & Мулик, В. В. (2013). Аналіз функціонування професійних футбольних клубів. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. : Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт*, (112(4)), 67–69. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuPN_2013_112\(4\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuPN_2013_112(4)_16).
5. Дубовік М. І. Розвиток спортивних клубів в Україні. *Проблеми розвитку економіки підприємства: погляд молоді*: матеріали XVII Міжнар. наук. конф. здобувачів вищ. освіти, 15 берез. 2024 р. / Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т. Харків, 2024. С. 221–223.
6. Жевага С. І. Аналіз зарубіжного досвіду клубної роботи з формування здорового способу життя. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 2019. 2.13. С. 250–255.
7. Про фізичну культуру і спорт : Закон України від 06.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>.
8. Костенко Є. В. Організація діяльності спортивних клубів (на прикладі футболу). Київ : НУФВСУ, 2022. 87 с.
9. Крошка С. А. Спортивний клуб як первинна ланка організації фізкультурно-спортивної роботи у Лисичанському педагогічному коледжі. *Наукова дискусія: інновації у сучасному світі*: матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Вінниця, 2016. С. 25–31.
10. Лопаткін К. В. (2024). Механізми реалізації державної політики у сфері фізичного виховання та спорту [Магістерська робота]. Дніпровський держ. аграр.-екон. ун-т.
11. Мединський С. Особливості створення спортивних клубів та їх функціонування. *Спортивний вісник Придніпров'я*. Дніпропетровськ, 2016. № 1. С. 60–62.
12. Міністерство молоді та спорту України. Офіційний вебпортал. URL: <https://mms.gov.ua/>.
13. Мічуда Ю. П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку: закономірності функціонування та розвитку. Київ : Олімпійська література, 2017. 215 с.
14. Організація та методика спортивно-масової роботи: навч. посібник / уклад.: Цибульська В. В., Безверхня Г. В. Умань : ВПЦ «Візаві», 2014. 220 с.
15. Павленко О. Клубна форма організації занять у розвитку студентського спорту. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. 2017. № 4. С. 78–85.
16. Сватєєв А. В., Симонік А. В., Міфтахутдінова Д. А., Воронкова Т. В. Організація спортивних клубів: курс лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Фізична культура і спорт» освітньо-професійної програми «Спорт». Запоріжжя: ЗНУ, 2024. 63 с.
17. Стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#Text>.
18. Шмаренкова Н. (2024). Спортивні клуби як засіб залучення населення до рухової активності. *Věda a perspektivy*, 4(35). [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-4\(35\)-355-370](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-4(35)-355-370)

References:

1. Anikanov, I. V., Dolynskyi, B. T., Drazina, Ye. V., Pohorelova, O. O. (2023). Suchasni tendentsii optymizatsii diialnosti sportyvnykh klubiv [Modern trends in optimising the activities of sports clubs]. *Olympicus*. 3. S. 3–8.
2. Anikanov, I. V., Kokotieieva, A. S., Nebozh, I. V. (2023). Systemnyi analiz orhanizatsiino-pravovykh form diialnosti sportyvnykh klubiv [Systematic analysis of organizational and legal forms of sports clubs]. *Fizychne vykhovannia ta sport*. 3. S. 32–37.
3. Voinolovych, A. V. (2022). Menedzhment sportyvnoho klubu v suchasnykh umovakh rynkovykh vidnosyn (na materialakh klubu «Kyiv-basket») [Management of a sports club in modern conditions of market relations (based on the materials of the club 'Kyiv-basket')]. Kyiv : NUFVSU, 99 s. DOI <https://doi.org/10.24195/olympicus/2023-3.1>
4. Volik, S. V., & Mulyk, V. V. (2013). Analiz funktsionuvannia profesiynykh futbolnykh klubiv. Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Ser. : Pedahohichni nauky. Fizychne vykhovannia ta sport, (112(4)), 67–69. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuPN_2013_112\(4\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuPN_2013_112(4)_16)
5. Dubovik, M. I. (2024). Rozvytok sportyvnykh klubiv v Ukraini. Problemy rozvytku ekonomiky pidpryemstva: pohliad molodi [Development of sports clubs in Ukraine. Problems of enterprise

economic development: the view of young people]: materialy KhVII Mizhnar. nauk. konf. zdobuvachiv vyshch. osvity, 15 berez. 2024 r. / Kharkiv. nats. avtomob.-dor. un-t. Kharkiv, S. 221–223.

6. Zhevaha, S. I. (2019). Analiz zarubizhnoho dosvidu klubnoi roboty z formuvannia zdorovoho sposobu zhyttia [Analysis of foreign experience of club work on the formation of a healthy lifestyle.] *Teoretyko-metodychni problemy vykhovannia ditei ta uchnivskoi molodi*. 2.13. S. 250–255.

7. Zakon Ukrainy «Pro fizychnu kulturu i sport» vid 06.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>.

8. Kostenko, Ye. V. (2022). Orhanizatsiia diialnosti sportyvnykh klubiv (na prykladi futbolu) [Organisation of sports clubs (on the example of football)]: kvalifikatsiina robota na zdobuttia osvitnoho stupenia mahistra: spets. 017 «Fizychna kultura i sport», osvitnoiu prohramoiu «Menedzhment u sporti». Kyiv; NUFVSU. 87 s.

9. Kroshka, S. A. (2016) Sportyvnyi klub yak pervynna lanka orhanizatsii fizkulturno-sportyv-noi roboty u Lysychanskomu pedahohichnomu koledzhi [Sports Club as a Primary Link in the Organisation of Physical Education and Sports Work at Lysychansk Pedagogical College]. *Naukova dyskusii: innovatsii u suchas-nomu sviti: materialy III Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii*. Vinnytsia. S. 25–31.

10. Lopatkin, K. V. (2024). Mekhanizmy realizatsii derzhavnoi polityky u sferi fizychnoho vykhovannia ta sportu [Neopubl. mahisterska robota]. Dniprovskyi derzh. ahrar.-ekon. un-t.

11. Medynskyi, S. (2016) Osoblyvosti stvorennia sportyvnykh klubiv ta yikh funktsionuvannia [Peculiarities of establishing sports clubs and their functioning]. *Sportyvnyi visnyk Prydniprovia*. Dnipropetrovsk. 1. S. 60–62.

12. Ministerstvo molodi ta sportu Ukrainy. Ofitsiyni vebportal. URL: <https://mms.gov.ua/>

13. Michuda, Yu. P. (2017). Sfera fizychnoi kultury i sportu v umovakh rynku: zakonomirnosti funktsionuvannia ta rozvytku [The sphere of physical culture and sports in the market conditions: regularities of functioning and development]. Kyiv: Olimpiiska literatura. 215 s.

14. Orhanizatsiia ta metodyka sportyvno-masovoi roboty: navch. posibnyk / uklad.: Tsybul'ska V.V., Bezverkhnia H.V. Uman : VPTs «Vizavi», 2014. 220 s.

15. Pavlenko, O. (2017). Klubna forma orhanizatsii zaniat u rozvytku studentskoho sportu [Club form of organising classes in the development of student sports]. *Slobozhanskyi naukovo-sportyvnyi visnyk*. 4. S. 78–85.

16. Svatiev, A. V., Symonik, A. V., Miftakhutdinova, D. A., Voronkova, T. V. (2024). Orhanizatsiia sportyvnykh klubiv [Organisation of sports clubs]. Zaporizhzhia: ZNU. 63 s.

17. Stratehiia rozvytku fizychnoi kultury i sportu na period do 2028 roku. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#Text>

18. Shmarenkova, N. (2024). Sportyvni kluby yak zasib zaluchennia naselennia do rukhovoi aktyvnosti. *Věda a perspektivy*, 4(35). [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-4\(35\)-355-370](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-4(35)-355-370)

Husarov Vadym, Stasiyk Artem

CLUB AS ONE OF THE BASIC STRUCTURAL ELEMENTS OF THE SPORTS SYSTEM

The article considers the sports club as one of the main structural elements in the sports system. The article aims to analyze the activities of a sports club, as well as its functions, structure, and peculiarities of functioning. The main tasks have been identified, in particular, the study of the organizational structure, analysis of the role of sports clubs and importance in society, and characterization of the main tasks of sports clubs and the problems they face. The results of the study are aimed at studying such a thing as a "sports club". In addition, the main organizational forms of sports clubs in Ukraine are considered, and the main functions of sports clubs are allocated, including educational, social, training, and others. The key tasks of sports clubs in the article are defined: as the provision of sports services, popularization of sports, creation of sections and commands, conducting information and educational work, and organization of competitions and other sporting events. It determined that sports clubs create, offer, and provide a variety of physical education and sports services, particularly

physical education, fitness, sports and entertainment, and sports and training. The article also briefly considered the classification of sports clubs according to certain criteria. In addition, the main conditions that affect their successful activities are analyzed. The main ones are the presence of competent management, qualified personnel, and the use of modern equipment. The successful functioning of clubs largely depends on the organizational structure and management principles. The study established the main aspects that determine the role of a sports club in the sports system. Along with this, the basic principles on which sports clubs rely in their activities are characterized. In addition, the article discusses the main problems that can inhibit the activities of sports clubs and affect the effectiveness of their functioning.

Key words: *sport, physical culture, sports activity, sports clubs, club system, sports events in the field of physical culture and sports.*